

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Joi'a si Duminec'a.

Prețulu' abonamentulu':
pe unu annu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri' esterne 12 fl. pe unu annu séu
28 franci.

Anulu' XLII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmonda 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 63.

Joi, 9 | 21 Augustu

1879.

Brasiovu, 8/20 Augustu.

Voieamu se vorbimu astadi despre marile da-
torii ce ni le impune noue Romaniloru din monar-
chia timpulu' si situatiunea de fația, dér' o scire
ce amu primit'o din Transilvani'a ne silesce a ne
ocupa in numerulu' acest'a c'unu evenimentu, care
in sine póte se apara puçinu insemnatu, in lega-
tura inse cu alte intemplari mai vechi si mai
noui din vieți'a nóstra nationala si bisericesca este
de o importantia funesta pentru o parte insem-
nata a poporului nostru.

O scrisóre dela Gherl'a, pe care o publicamu
mai josu, ne dà o scurta descriere a solemnitatii
instalarii noului Episcopu romanu greco-unitu de
Gherl'a Dr. Ioanu Szabo. Solemnitatea a decursu
in tota linistea si n'amu fi avutu se observamu la
impatisirile corespondentulu' nostru alt'a, decâtu
se repetimu si din parte-ne urările ce i le face
noului Episcopu, cá se guverne indelungatu pentru
fericirea diecesei ce a fostu incredintata pastoririi
sale. Dlu corespondentu ne spune inse între altele
laconicu, cá la prandiulu' episcopescu nu s'a redi-
catu de câtu unu singuru toastu de cátra insusi
Episcopulu' si si acel'a in limb'a maghiara, dér', ce e
mai multu si mai surprindietoriu, Episcopulu' s'a
adresatu in biserica cu ocaziunea instalarei sale
cátra Capitulu', cátra intregulu' Cleru si poporulu'
diecesanu in limb'a latina, „eara romanescé nu a
vorbitu nici unu cuventu“.

Candu s'a mai auditu, cá unu Episcopu romanu
greco-unitu se se adreseze cátra credintiosii sei
intr'o limba straina? Limb'a latina ce e adeve-
ratu, nu se póte numi cu deseversire straina de
limb'a romana, cáci este o limba mama a ei, dér'
pentru aceea totu este straina poporului, pentru cá nu
o intielege. La romano-catolici limb'a liturgica este
cea latina, si totusiu de câte ori se adreséza cátra
poporu preotii romano-catolici facu intrebuintiare
de limb'a poporului, cá se fia intielesi. Limb'a la-
tina inse este straina poporului romanu unitu nu
numai, pentru cá nu o intielege, ci mai vertosu,
pentru cá ea nu e nici câtu de puçinu limb'a bi-
sericeii sale. Nu de multu a declaratú solemnulu'
Prea Santi'a S'a capulu' bisericeii greco-catolice in
representatiunea asternuta Maiestatii Sale in caus'a
limbei la 9 Februariu a. c., cá „ierarchi'a greco-
cat. in credinti'a bisericeii catolice este intemeiata
dupa ritulu' grecescu cu limb'a romana, cá limba
eclesiastica“.

Déca este asia apoi cumu se face, cá noulu' E-
piscopu alu Gherlei vorbesce cátra cleru si poporu
in limb'a latina? Prin acést'a nu lovesce óre
in fația insusi ritulu' bisericescu, care n'are intie-
lesu, decâtu numai cu limb'a romana? Nu potemu
admité cá Prea Santi'a S'a n'ar' cunósce de
locu limb'a romana, dincontra suntému informati,
cá posedé cunoscinti'a ei, fiindu-cá cá preotu ro-
manu greco-unitu nu potea se esiste fara de ea nici
24 de óre. Chiaru atunci inse candu din intem-
plare nu ar' fi fostu atátu de forte in limb'a ro-
mana cá se cuvinteze in ea, nu era ertatu se se a-
dreseze in alta limba cátra cleru si poporu, ci
trebuia se cetésca cuventarea pastoralá de pe
barthia.

Se vede dér' cá, déca noulu' Episcopu alu Gherlei
nu a facutu intrebuintiare la instalarea s'a solemná
decátu de limb'a latina si maghiara, caus'a este
a se cautá numai in vointi'a si in intentiunea s'a
espressa. Ce a voitu se ne demonstre prin acést'a
Prea Santi'a S'a? Eata intrebarea care face se se
nasca in noi cele mai mari ingrigiri pentru viitoriu,
eata de ce scirea de susu ne-a facutu o impressiune
atátu de dorerosá in cátu cu parere de reu ne amu
vediatu constrinsi a ne redicá vocea in contra ati-
tudinii stranie ce a observat'o parintele Episcopu
la suirea s'a pe scaunulu' episcopescu alu Gherlei.

Noi scimu, cá antecessorii Episcopulu' Szabo,
nu tientiú vorbirile loru pastorale numai in limb'a

romana, densulu' nu póte invocá dér' pentru justi-
ficarea s'a nici macaru consuetudinea. Apoi cre-
demu, cá Prea Santi'a S'a nu ignoréza, cá astadi
chiaru si capetele incoronate se nisuiescu in con-
tactu cu supusii loru, a se folosi câtu mai multu
de limb'a poporului; cu câtu mai multu trebuie se
asteptamu acést'a dela unu prelatu, care nu nu-
mai, cá intra directu in atingere cu poporulu' seu
credintiosu, dér' inca cá prelatu romanu are in-
datorirea de a vorbi in indeplinirea apostol-
latulu' seu romanescé si numai romanescé.

De unu timpu incóce s'a incuibatu in biserica
romana greco-catolica o directiune fórté periculósá
desvoltarii poporului nostru. Calcandu in pecióre
dreptulu' de autonomia alu ierarchiei gr. cat. a-
cést'a directiune are tendinti'a de a eliminá cu in-
cetulu' ritulu' grecescu din biserica si alu inlocui cu
celu' latinescu, paralisandu prin acést'a totodata si
limb'a romana bisericesca, care e strinsu legata de
ritu. Unu astfelu' de curentu funestu s'a obser-
vatu cu deosebire in dieces'a Oradiei si de acolo
pare cá voiescu se'lu straplante si in dieces'a ve-
cina a Gherlei. Este sciutu cá in biserica unita
din Satmaru s. e. se tienu predici unguresci si cá
prin partile acele se prepara in estu modu preo-
timea pentru momentulu', candu cartile liturgice o-
rientale voru fi traduse gata in limb'a ungara.

Noulu' Episcopu alu Gherlei, care a fostu a-
tatia ani vicariu generalu in Oradea, trebuie se-i
fia cunoscuta trist'a stare, in care se afla in pri-
vintia acést'a in unele parti ale Ungariei Romanii
greco-catolici, de aceea nu potemu crede, cá Prea
Santi'a S'a se aiba de gandu a dá spriginulu' seu
unei asemenea directiuni, funesta pentru poporulu'
seu credintiosu, de aceea ne mangaiamu cu speran-
ti'a, cá procederea s'a cu ocaziunea instalarei, nu
este a se ascrie unei antipathii séu ure in contra
limbei romane. A admite numai posibilitatea a-
cést'a la unu archipastoriu romanu ar' fi o crima.
Avenu firm'a sperantia, cá nu va trece multu timpu
si ilustrulu' Episcopu alu Gherlei ne va dovedi
prin fapte, cá iubescé limb'a romana tocmai asia
cumu iubescé pe credintiosii sei, ce-o vorbescu. Si
cumu s'ar' si poté altfelu', cumu si-ar' poté cineva
inchipui unu Episcopu romanu, care acasa se vor-
bésca numai unguresce, ear' in biserica numai la-
tinesce? Unu archipastoru cá acést'a ar' riscá,
cu deosebire la Romanii ardeleni, cá in scurtu
timpu se remana fara turma. La acést'a ar' tre-
buí se cugete seriosu si noulu' Episcopu alu Gherlei
inainte de a continuá o atitudine atátu de nenoro-
cita, cá ceea ce a observat'o in diu'a instalarei sale.

Cronic'a evenimentelorú politice.

Repasirea comitelui Andrásy si numirea
noului ministeru austriacu forméza pentru momentu
discussiunea principala in tóte foile austro-ungare
si chiaru si in cele straine. Despre aceea, cá An-
drásy a cadiatu, cá e „bukott ember“, cumu dicu
Maghiarii, nu se mai indoiesce adi nimenea, dupa
ce s'a constatatu, cá Imperatulu' a primitu demissi-
unea s'a. Unu singuru punctu este asupra ca-
rua sunt inca diferite parerile si acel'a privescé
motivele, pentru cari ministrulu' de esterne se vede
silitu a se retrage. Pre candu unele foi vienese,
cá „Deutsche Ztg.“ sustienú, cá Andrásy a ca-
diutu, pentru cá monarchulu' nu a mai potutu avé in-
credere in capacitatea s'a de a conduce afacerile
imperiuului, pe atunci aderentii comitelui voiescu se
descrie lucrulu' cá si candu Andrásy s'ar' fi decisu
din propriulu' indemnu, si inca de multu, a se re-
trage.

Cele mai multe diuarie din intru si din afara,
cu deosebire si cele dela Berlin sustienú cá comi-
tele Andrásy a cadiatu cá jertfa a conservativu-
loru' si federalistiloru cari au ajunsu de asupra in
Austri'a si dupa noi acést'a versiune este cea mai
aprópe de adeveru. Dér' nu numai foile austriace
se bucurá asupra caderei „Maghiarulu'“, a „strainulu'“,

ci si diuarile opositiunale maghiare nu incéta de
a-si manifestá multamirea cu acestu faptu. „Ma-
gyarország“ dela 17 l. c. dice între altele: „Dupa
Victor Zichy, Andrásy; dupa Andrásy va urmá
Tisza Kálmán. Victor Zichy a cadiatu; pe An-
drásy ilu lasa se se duca; pe Tisza Kálmán ilu
voru goni, nu cá pe o lamáie stórsa ci cá pe
unu paingene saturatu . . . cá pe unu paingene care
a suptu din nátiune sangele celu' bunu, a suptu
poterea institutiuniloru.“

„Pesti Napló“ scrie cu privire la motivele re-
tragerei lui Andrásy urmátóriele: „Andrásy a
pusu in petitiunea s'a de demissiune alternativ'a:
séu me ducu eu, séu se fia demissionatu Taaffe.
Andrásy a intrebuintiatu form'a acést'a mai de
multe ori cu successu; si acuma a creditu, cá
va reesi gandindu, cá nu se voru poté lipsi de
persón'a s'a insielatu inse in idea, cá tóta Ungari'a
merge cu elu si cá nu voru potéuo provocá; elu
facea cumu face Bismarck uitandu inse, cá „si
duo faciunt idem, non est idem“. Monarchulu'
a intielesu indata ce vrea Andrásy si sciea, cá
elu nu mai erá ce a fostu, cá a perditu de multu
Ungari'a; elu sciea, cá-lu póte demissioná fara
pericolu si findu cá i stá la anima impacarea cu
Cehii si se saturase a mai audi ideile lui si aflase
despre negligentia s'a in oficiu si, concedendu de
alta parte linistea constelatiunei europene schimba-
rea in ministeriu, Maiestatea S'a profitá de oca-
ziune spre a scapá cu frumosulu' de unu consili-
ariu, care incepú alu molestá. Acést'a este pros'a
crisei Andrásy.“

Candu se va fini cris'a nu se scie. In 20 l. c.
se dice, cá va sosi comitele Andrásy la Vien'a,
péna atunci va fi póte designatu si urmatoriulu' seu,
care péna acuma nu se cunósce. Totu ce s'a pu-
blicatu in privinti'a acést'a sunt numai combina-
tiuni.

Ministerulu' Taaffe n'a aflatu primire buna
la decembriști, dér' cu atátu mai amicabilu vor-
bescu despre elu diuarile cehice, cu deosebire, de
candu se scie, cá Hohenzwart stá, cá suffleur
la spatele ministeriuului. Minisrului' cehu Dr. Pra-
zak i se facura ovatiuni in Brünn, unde avea den-
sulu' péna acuma cancelari'a de advocatu.

Diuarile din Vien'a convinu in parerea, cá vi-
sit'a ce a facut'o Archiducele Albrecht, Dom-
nitoriulu' Carolu' la Sinaia are o importantia
mare politica. „N. fr. Presse“ constata mai an-
táiú, cátu de incordate au devenitu in timpulu' din
urma relatiunile Austriei si ale Germaniei cu Rus-
si'a si cátu de infuriata e press'a russésca astadi
contra acestoru doue state, cari s'au opusu incerca-
rilorú ce le-a facutu Russi'a de a ocoli tractatulu'
dela Berlinu, séu celu' puçinu de a amaná desiarta-
rea Bulgariei. Archiducele Albrecht, adauge nu-
mit'a fóie, trecea de unu aperiatoriu alu aliantiei
cu Russi'a. Escursiunea s'a la Sinai'a este dér' cu
atátu mai caracteristica, cáci prin ea se esprima
deosebirea între relatiunile ce au fostu mai inainte
intre Austri'a si Russi'a si cele ce sunt astadi;
Austri'a e silita a dobéndi amici in peninsul'a bal-
canica. La Slavi nu va poté nimici influinti'a
rusa dér' in Romani'a va gasi amici; Romani'a
are lipsa de ajutoriuului' unei mari poteri si acést'a
póte fi numai Austri'a s. c. l.

„Deutsche Ztg.“ repeta ceea ce a disu Gazet'a
de Poloni'a, cá visit'a archiducelui' n'a fostu nu-
mai unu actu de curtoasia, ci stá in legatura cu
atitudinea medulocitóre si concilianta ce o observa
Austri'a fația de Romani'a dela Congressulu' din
Berlinu incóce, si care a dovedit'o, candu cu recu-
nósce neamenata a independentiei sale, precumu
si in timpulu' din urma in cestiunea Evreiloru' si
in aceea a Arab-Tabiei.

Relatiunile dintre Itali'a si Romani'a sunt cele
mai amicabile, e tristu numai cá cu tóte aceste
Itali'a n'a potutu se recunósca péna acuma formalu

independenti'a Romaniei, din prea mare respectu celu are cătra celelalte poteri occidentale. „Rom.“ ne da o dovăda a memoratelor bune relatii relatandu urmatórele :

„Aflam cu o deosebita placere, că d-lui d. r. Obedenaru i s'a conferit crucea de comandore alu ordinului Corónei Italiei. D. Obedenaru a indeplinitu timpu de aprópe doi ani si jumetate functiunile de insarcinatu de afaceri alu agentiei nóstre diplomatice la Rom'a, si acést'a pe timpurile cele mai grele. Cetitorii nostri isi aducu aminte că puçinu dupa tratatulu de la San-Stefano, guvernulu Italiei a consimtitu a se subsemná unu tratatu de comerci in numele Regelui Italiei si alu Domnului Romanilor. Acést'a fú primulu tratatu subsemnatu in modulu aretatu, de unde pēna atunci conditiunile se subsemnaseru intre guvernulu cutare si intre guvernulu romanu, éru nu intre Suveranii tieriloru respective. Amiculu nostru, d. Obedenaru, a fostu insarcinatu cu negociarea si subsemnarea acelu tractatu. Primulu ministru alu Italiei, d. Depréti, primí a subsemná alaturi cu unu simplu insarcinatu de afaceri, numai pentru a aretá simpati'a s'a cătra natiunea nóstra. Aflam, că decorarea amicului nostru a fostu facuta din initiati'a Regelui Italiei. M. S., dupa cumu ni se afirma, a voitu de motu propriu se dé reprezentantului nostru unu testimoniu de stim'a si simpati'a ce d. Obedenaru 'si-a atrasu din partea tuturoru persónelor de distinc-tiune ce a frecuentatu in Italia. Ni se mai afirma, că d. comite Tornielli, senatoru, fostu secretaru generalu alu ministerului afaceriloru straine, este numitu tramisu estraordinaru si ministru plenipotentiaru alu Regelui Italiei pe lēnga Curtea din Bucuresci.

Scól'a normala dela Berladu.

Scóle normale se numescu in Romani'a institutele séu seminariile pedagogice, in cari se forméza fiitorii invetiatori pentru scóle primare. Asemenea institute sunt in Romani'a in mai multe capitale judetiene, si sunt intretinute parte de statu, parte de societatea pentru invetiatur'a poporului. Institutulu dela Berladu a fostu că multe alte fundatu de numit'a societate si a devenitu la anulu 1874/5 institutu de statu. In elu se crescú 120 elevi, cari primescu victu (costu) si vestminte, in scurtu tóte cele necesare. Institutulu are patru clase. In elu se primescu tineri dela 16—20 ani, cari au facutu cu succesu bunu cursulu de invetiamentu din clasele primare si sunt esiti din poporulu dela sate. Terminandu cursulu elevii sunt detori a serví celu puçinu 5 ani la vreun'a din scólele din teritoriulu judetiului. In anulu scolaru espiratu au esitu 25 tineri calificati pentru carier'a invetiatorésca. Elevii din institutu cá si invetiatorii dela scólele primare au intre altele si marele avantaju că sunt scutiti de militia.

Organisatiunea interna a institutului nu ne este mai de aprópe cunoscuta de aceea nici nu potemu vorbi in detaliu despre ea; in generalu inse putemu dice că aceea trebuie se fia prea corespundetóre: insisi elevii ii dau atátu prin cunoscintiele cătu si prin disciplin'a loru celu mai bunu testimoniu.

De unde cunóscemu noi pe elevii institutului pedagogicu din Berladu? Gratia inteligintii, spiritului de intreprindere, energiei si zelului neobositu a bravului si prea meritatului directoru d. d. Popescu, elevii acestui institutu au facutu dóue excursiuni pēna acum prin tier'a nóstra, pre cea d'antaiu la anulu 1874 cu 45 elevi si pre a dóu'a in anulu acést'a cu 85 elevi din cele trei clase superióre.

Este originala si amu putea dice geniala chiaru ide'a de care a fostu condusu d. Popescu candu a intreprinsu asemenea excursiuni. Eleviloru li se dau in excursiunile ce facu, dupa cumu de sine se intielege, cele mai bune ocaziuni de a-si inmulti cunoscintiele loru practice. Ei au venitu pēna aci in contactu immediatu cu trei popóre, diferite prin limba, religiune, moravuri si modulu de vietuire, cu romani, sasi si unguri, prin urmare au pututu se le cunósca din intuitiune propria si se faca comparatiuni intre lucrurile ce le cunoscú de acasa si din carti si cele ce le-au aflatu in strainatate. Ei nu au lasatu in urma necercetatu nici unu stabilimentu de ceva insemnatate, au visitatu biserice, scóle, fabrice, cladiri economice, gradini, campuri precum si tóte positiunile mai frumóse pre unde au trecut. Ei bine, ce scóla mai buna se póte, decátu acést'a pentru a face in practica studii geografice, etnografice si economice si industriale? Si óre poteau elevii unui institutu pedagogicu mai bine folosi timpulu vacantielor?

Cá se isi póta face cetitorii nostri o idee despre drumulu ce l'au percursu elevii pedagogiei dela

Berladu, insemnamu aici urmatórele locuri: Plecandu din Berladu la 6 Iuliu ei au trecut prin Tecuciu, Bacau, Moinesci, Comanesci, Tergulu-Ocnei, Slanicu, Poiana-Sarata, Brescu, Covasna, Prejmer, Sacele pēna la Brasiovu si de aci prin Ghimbavu, Codlea, Vulcanu, Zernesci, Tohanu, Resnovu, Cristianu si Feldióra unde plecara astadi (Marti), cá se viziteze scól'a de agricultura de acolo. Dela Brasiovu se voru reintórce Mercuri pe la Timisiu, Predealu, Sinai'a, Ploiesci, Bucuresci, Buzeu, Brail'a Galati si alte orasie si sate din Moldov'a la Berladu. Si bine se se insemne, partea cea mai mare din acestu drumu s'a facutu si se face pe jos.

Elevii cu professorii si directorulu loru in frunte au fostu primiti preste totu loculu de Romani cu adeverata iubire ear' de straini cu amabilitate. Pentru a ilustrá acést'a prin unu esemplu vomu amintí numai de distinctiunea ce li s'a facutu in biserica luterana si catolica de aici in 5 si 6 Augustu fiindu condusi sub decursulu servitiului divinu prin midiloculu unei multime de ómeni pēna inainte la altaru. Totu in aceste dóue dile elevii s'au distinsu singuri pe sine prin cele mai frumóse cantari atátu in bisericile „Santulu Nicolae“ si „Sant'a Treime“, cătu si in sal'a gimnasiului romanescu sub conducerea escelentului loru professoru de music'a vocala d. L. Hergescu si a prea demnului diaconu si professoru d. G. Albu Publiculu numerosu si alesu ce a asistatu la aceste productiuni a fostu in adeveru entusiasmatu de frumuseti'a loru.

Eata aci o schitia mica despre ceea ce este si póte scóla normala dela Berladu prin directorulu, professori si elevii sei. Ea este o scóla, care va dá de siguru fructe binecuvantate si pentru viéti'a poporului in mdiloculu caruia functionéza. Domnii professorii si cu elevii loru dela acést'a scóla romanésca, de cari ne despartim cu sperantia de a ne revedé, lasa, potemu dice, aici nu numai cele mai dulci suveniru, dér' si celu mai bunu nume, unu nume, care face onóre institutului pedagogicu din Berladu si chiaru statului romanu ce sustiene o asemenea pepiniera de apostoli ai luminarei si cultivarei poporului. Noi le stringemu man'a cu caldura si dorindu se-i mai vedemu in mijloculu nostru le dicemu unu fratiescu adio si la revedere.

Eara cá de incheiere nu putemu a nu ne intrebá: unde se mai afla directori de ai institute-lorú nóstre de invetiamentu de dincóce si de dincolo de Carpati, cari au facutu séu sunt determinati a face ce a facutu domnulu Popescu? — Dsa a datu esemplulu. Fia cá se aiba cătu mai multi imitatori. Imitarea acestui frumosu esemplu ne-aru face si se inaintamú mai repede si mai siguru si se ne cunóscemu mai bine unii pe altii. —

Instalarea Episcopului Gherlei.

Gherl'a 19 Augustu st. n.

Multu asteptatulu Episcopu alu diecesei Gherlei Dr. Ioanu Szabo sosi in 16 l. c. st. n. sér'a la 7 óre la loculu resiedintiei sale in Gherl'a. Venindu incognito fara de a fi preinsciintiatu pe cineva, si-a facutu intrarea in orasiu in cea mai mare liniste; — singuru Curtenii aflandu-se inaintea resiedintiei episcopesci 'lu intempinara si condusera la fitórea s'a locuintia. Scirea despre sosirea noului Episcopu se lati indata in intregu orasiulu si in diu'a urmatóre (Dumineca) orasiunii circulau in numeru mare prin piatia, dorindu se véda pe nou sositulu archipastoriu.

In 17 l. c. dupa finirea serviciului divinu, Capitalulu catedralu, Clerulu gremialu, Representatiunea orasienésca si elit'a cetatieniloru Gherlei se grabira a bineventá pe Episcopulu Ioanu, dorindu-i statornica senatate si indelunga vieatia pentru de a poté indreptá multi fericiti ani frēnele guvernarei acestei diecese estinse. Santi'a S'a primi pe toti cu afabilitate si ii incredintá despre semtiemintele de propensiune ce nutresce façia de Clerulu si poporulu acestei diecese si façia de cetatienii acestui orasiu; dupa aceea facú visite la membri Capitalului si la fruntasii orasiului.

In 18 l. c. — diu'a schimbarei la façia a domnului nostru Isusu Christosu si aniversarea Majestatii Sale Imperiale — se ceti liturghia solemna, pontificandu Episcopulu Ioanu cu concelebrarea intregului Capitalu catedralu si cleru gremiale. In decursulu acestei lithurghii se indeplini cu formalitatile prescise prin biserica si instalarea Episcopului Ioanu Szabo in scaunulu archierescu alu diecesei de Gherl'a, cetindu-se diplom'a de denumire a Majestatii Sale si buli'a de confirmare a Pontificelui Romanu, precumu si actulu contesta-

toriu de consacrarea Episcopului Ioanu, indeplinitu prin Episcopulu Michailu Pavelu. Dupa aceea nu instalatulu Episcopu tienú o vorbire pastoralu in limba latina, cătra Capitalu, Clerulu intregu si poporulu diecesanu — ear' romanesce nu vorbini unu cuventu. — La doue óre p. m. urmá unu prandiu frugalu la mésa episcopésca cu participarea aloru 33 óspeti. Intre óspetii mesei se imparti prin Redactiunea „Predicatoriului“ unu cantecu de gratulatiune scrisu latinesce de I. P. Papiu. Cu totulu deosebitu dela datin'a observata pēna acuma in totu decursulu prandiului nu s'a redicatu decátu unu singuru toastu si acél'a unguresce de cătra Episcopulu nou instalatu pentru Majestatile Sale Imperiale si august'a casa Habsburgica. Alte toaste nu s'au redicatu nici unulu — óspetu fiindu mai dinainte avisati, că vointi'a Episcopului e, cá se nu se redice unu toastu. Se speramú că Episcopulu Ioanu va guverná acést'a diecesa intru dreptate si indurare si se-i urámú: vieatia indelungata si prospera pentru fericirea si diecesei de Gherl'a eu.

Brasiovu 3/15 Augustu.

(Siedinti'a representantiei comunale din Brasiovu tienuta la 13/8 1879.) In siedinti'a indicata mai susu dupa mai multe interpelari, cari nu pré facu onóre organelorú nóstre politiane, s'a pusu la ordine dilei ocuparea prin substituire a postului de capitaniu alu orasiului séu a siefulu de politia. Modulu de candidare a fostu dupa lege, adeca cătu 10 insi din representanti au candidat cu graiu viu pe respectivii, astfeliu s'a pusu in candidatiune activulu senatoru Fridericu Schnell, ampoiatu vechiu si cu esperiintia, si vice-capitanulu orasiului Iosef Litsken, ocupatu si pēna acuma totu la despartimentulu politiei omnitineru, pe care candidatorii sei l'au tienutu că a corespunde mai cu inlesnire acestei chiamari tocmu fiindcă e mai tineru. La votare majoritate mare a intrunitu senatorulu Frid. Schnell, carele de altmintrelea este de totu respectulu si stim'a pentru acurateti'a si activitatea s'a in birou. Fiindu D-lu F. Schnell celu d'antaiu senatoru, s'a inaintatu in loculu D-Sale, senatorulu O. Alesius.

Aici trebuie se observamú in genere, că tóte persónele din cestiune ne sunt persóne de stima si că n'avemu nici unu interessu nici pentru una si nici pentru cealalta, ce ne intereséza este a fi drepti si nepartinitori la alegerea si promovarea ampoiatiiloru, pentru cá se ne potemu créa o cetá de ampoiati independenti angagiati cu trupu cu suffetu pentru afacerile comunei. — Fostu-am drepti candu amu promovatu pe D-lu Alesius? Defeliu. Noi avemu in senulu Magistratului ampoiati mai vechi si totu asia de apti cá si d. Alesius, adeca erá dreptu a chiamá la acestu postu pe fostulu conducetoriu alu afaceriloru orfanale adeca pe d. C. Iacobi, carele este ampoiatu vechiu la comuna, cu multu mai vechiu de cătu D-lu Alesius; nu se cuvenea óre cá se se fi promovatu la postulu de primu senatoru d. Iacobi? Ce scadere are D-lu Iacobi, cá se fia postpusu unni functiunariu cu multu mai tineru?

Se mergemu mai departe! D-lu Iacobi avansandu in postulu de secundu senatoru, ceea ce nu póte fi pentru densulu nici o mangaiere, a devenitu vacantu postulu de asesoru la scaunulu orfanalu, care asesoru este totuodata si conducatoriulu afaceriloru orfanali, desi nu presidéza in siedintie. Credu cá este de prisosu a vorbi despre insemnatatea acestui postu, este de ajunsu a spune că cerculu de activitate alu scaunului orfanalu orasienescu este cu multu mai mare decátu alu Comitatului. Cu tóte acestea s'a alesu Dr. Fr. Zell, unu tineru, póte fi cătu de aptu, in sa cu pracsá numai de vreo câteva luni. Crede on. representantia cá fara pracsá receruta e in stare unu tineru iesitu de eri de altaeri din scóla se conduca unu colosu de oficiu cum este scaunulu orfanalu orasienescu? Póte unu tineru cá D-lu Zell se impuna la ampoiatiu subordonati cu multu mai vechi si mai versati in oficiu decátu densulu?

N'a pusú insasi representanti'a sementi'a discordiei intre ampoiati? Unde e dreptatea, unde e bunavointi'a de a cresce pentru comuna ampoiati, cari se fia siguri, cá voru fi tacsati dupa serviciile lorú? Façia cu candidatulu Dr. Zell a cadutu unu functiunariu vechiu cu numele W. Riemer despre care nimenea n'a disu nici unu cuventu, cá n'ar' fi functiunariu bunu, dóra atát'a, cá de presentu este bolnavu. Acést'a impregiurare inca nici-

decum n'a potutu servi de ansa, deorece respectivulu nu numai, ca nu e in dog'a mortii, der' e sperantia ca catu de curendu isi va reocupa postul. Na cugetatu ore on. reprezentantia, ca acestu omu s'a bolnavitu, facendu comunei servicii conscientiose? Nu era dreptu a i se resplati serile cu avansulu binemeritatu? Nu on. reprezentanti, din contra, venindu rendulu a se ocupa loculu devenitu vacantu alu d-lui Dr. Zell adeca postulu de „tata alu orfanilor“, nici la acestu locu nu l'au alesu, ci cu escluderea d-lui W. Riemer, au alesu pe d-lu Alfred Schmidt, carele de limitrelea fia disu spre laud'a densului si chiaru familiei lui de mare influentia, nu se imbulzesce luá pana din man'a celui ce o merita, der' desialu, ca bietulu Riemer nici acestu postu nu l'au potutu capeta, desi meritá a fi alesu de assessoru la scaunulu orfanalu.

Cu ocuparea postului din urma s'au sfersitu avansurile. Si bine a fostu, ca s'au sfersitu, caci unii reprezentanti se temeau, ca majoritatea, deca mai urma vre o alegere, indata va pune man'a pe d-lu Zell betranulu seu pe alta ruda a densului si ca mai pe urma va incepe chiaru a destitui spre a face locu celor din urma. Ei bine domnilorn reprezentanti, unde este semtiulu de dreptate, unde semtiulu de datorintia catre comuna! Stimamu si persoanele, pentru cari ati facutu nedreptate altora, iase pe fiecare la loculu seu; asemenea n'avemu nici unu interessu pentru persoanele d-loru Jacobi si Riemer, pe cari i-ati nedreptatitu. Avemu inse semtiu de dreptate pentru toti amplotiati deopotriva si semtiu de datorintia catre binele comunei de aceea ne-amu scarbitu de procedur'a la alegerele din siedinti'a indicata si uimiti ne-amu pusu intrebarea: Ce e caus'a acestei nedreptatiri a amplotiilor vechi si a desconsiderarii binelui comunei? Respunsulu ni l'au esplicatu chiaru membri cu majoritate in modulu urmatoriu:

D. Fr. Zell sen. si-a pusu carale in petrii, ca la ocaziune se o folosésca pentru membrii familiei sale. D. O. Alesius este ginerele d-lui Fr. Zell, d. Dr. Zell este fiulu d-lui Fr. Zell sen.; asa deca n'avemu se ne miramu, fiindca d-lu Fr. Zell sen. este milionariu si ca atare crede ca membrii familiei sale trebuie ocrotiti si spriginiti la fiecare ocaziune, inaintea tuturor celorlalti. Nu ne miram de dorintiele d-lui Zell sen. caci densulu pare ca n'are altu semtiu decatu pentru a avea adeca pentru ceea ce elu insusi possede, ast'a este judecat'a tuturor omenilor unilateral. Ne miram inse mirarea, cumu d. advocatu Carl Schnell si cei din giurulu D-Sale — totu barbati inteligenti — se potu demite pena acolo, incatu chiaru Carl Schnell se faca o propunere dintre cele mai nedrepte adeca propunerea pentru avansarea d-lui Alesius cu postpunerea d-lui Iacobi si a d-lui Dr. Zell cu postpunerea d-lui Riemer. Este ore capitalu materialu alu d-lui Zell mai pe susu decatu capitalulu intelectualu alu d-lui Schnell si consoci? Noi credemu ca nu, si cu tote acestea d-lu Schnell cu parasitu positiunea injugandu-si poterea spirituala si influentia morala. Departe fia de noi cugetulu de vre-o fapta neiertata, der' d. Schnell si consocii sei au statu la alegerele din cestiune nu la serviciulu comunei, ci in alu familiei Zell.

raportulu comitetului Asociatiunei transilvane despre lucrarile sale in anulu administrativu 1878/9.

Onorabila adunare generala! Conformu statutelor si regulamentelor Asociatiunei nostre, comitetulu D-vostre indata de adunarea generala ce s'a tienutu in Blasiu la 3-7 Augustu a. 1877, vine acum in alu doilea anu alu lucrarilor sale, a ve presenta, cu totu respectulu, raportulu despre activitatea si lucrarile sale, si rezultatulu lor in anulu administrativu 1878/9 ce espira acum.

Impregiurare, despre care vomu vorbi mai in urma, care este, ca in cursulu acestui anu nu s'a publicatu foia de activitate a comitetului, nici in form'a ei anterioara sub titulu de „Transilvani'a“, nici in form'a seu sistemulu de „Annale de Asociatiunei“, precum se decisese acést'a de adunarea generala din anulu trecutulu, si prin urmare nici processele verbale ale comitetului, afara de celu dela 24 Septembrie, si 13 Novembre 1878, nu s'au publicatu: acést'a impregiurare, decum ne face, ba ne impune chiar' datorintia, de a ve vorbi mai pe largu si intr'unu modu mai minutiosu, tote activitatulu lucrarilor ce comitetulu, parte intru esecutarea conclusiunilor adunarei generalei din anulu trecutulu, parte intru revizuirea altoru afaceri de competintia s'a le-a indeplinitu in anulu budgetariu administrativu 1878/9.

I. Comitetulu in cursulu anulu trecutulu a tienutu 11 sedintia; dintre cari 8 ordinare si 3 extra-ordinare.

Indata in siedinti'a prima dela 24 Septembrie 1878, constatandu-se budgetulu pe anulu 1878/9, votatu de adunarea generala dela Simleu, s'au facutu mai antaiu dispoziitiunile pentru impartirea stipendiilor si adjutorielor prevediute in acelu budgetu, deschidendu-se concursu si observandu usulu si regul'a, ca acei tineri stipendisti cari n'au absolvitu inca cursulu studieleru la cari erau aplicati, si au documentatu progresu in studiu si purtare buna morale, se se lase si mai departe in beneficiulu stipendiulu ce l'au avutu. Asia:

1. Stipendiulu de 70 fl. pentru unu realistu, s'a lasatu si pe anulu scolasticu 1878/9 tinerului Aureliu Popescu, elevu in class'a IV la scola reala de statu din Deva;

2. Stipendiulu pentru unu comercialistu de 70 fl. s'a lasatu totu pe acelasu anu scolasticu, tinerului Aureliu Bunea, elevu in class'a II la scola comerciala din Brasiovu;

3. Unulu din patru stipendii de cate 60 fl. pentru pedagogi in patria, s'a lasatu tinerului Ioan Sava, elevu in anulu alu doilea la institutulu pedagogicu in Sibiu;

4. Stipendiulu de 60 fl. din fundatiunea Doboca pentru unu gimnasistu; s'a lasatu tinerului Ladislau Popu, studentu in class'a VIII la gimnasiulu r. c. din Clusiu;

5. Stipendiulu de 60 fl. din fundatiunea Marinovicu, s'a lasatu tinerului Emiliu Viciu, studentu in class'a V la gimnasiulu r. c. din M. Osiorheiu.

Prin urmare s'a deschisu concursu:

1. la stipendiulu de 400 fl. pentru filosofia seu tehnica;

2. la stipendiulu de 60 fl. pentru agronomia;

3. la stipendiulu de 60 fl. din fundatiunea Galliana pentru unu gimnasistu;

4. la trei stipendii de cate 60 fl. pentru pedagogi in patria;

5. la adjutoriulu de 20 fl. din fundatiunea Emiliu Basiota;

6. la adjutoriulu de cate 200 fl. pentru 5 sodali de meserie, si de cate 12 fl. 50 cr. pentru 20 invetiacei la meserii;

7. la patru premii de cate 25 fl. pentru invetiatori distinsi in pomaria si gradinaritu.

Acum se ve aretamu rezultatulu acestoru concurse:

1. la stipendiulu de 400 fl. pentru filosofia seu tehnica au concursu 11 tineri, dintre cari stipendiulu s'a votatu in favorea tinerului Andreiu Bersanu din Derstea, ascultatoriu de filosofia in Vien'a;

2. la stipendiulu de 60 fl. destinatu pentru unu elevu de agricultura seu agronomia, au concursu numai doi tineri, dintre cari stipendiulu s'a datu lui Georgiu Negru din Copsia-mare, elevu in class'a II la scola de agronomia din Mediasiu;

3. la stipendiulu de 60 fl. pentru unu gimnasistu din fundatiunea Galliana au concursu 5 tineri, dintre cari stipendiulu in sensulu litterelor fundationali s'a datu tinerului Valeriu Popu studentu in class'a IV la gimnasiulu din Gherla;

4. la trei stipendii de cate 60 fl., destinate pentru ascultatori de pedagogia in patria, au concursu trei tineri si anume: Ioanu Lapucianu din Grosi, pedagogu in anulu II in Gherla; Ioanu Popu Davidu din Scorei, pedagogu in anulu II in Blasiu; si Gavrilu Carligu din Curtiusiu, pedagogu in anulu II in Sibiu. Stipendiele s'au votatu acestora, intrunindu ei tote conditiunile concursuali;

5. la adjutoriulu de 20 fl. pentru unu gimnasistu din fundatiunea Emiliu Basiota, au concursu doi tineri, dintre cari adjutoriulu s'a votatu tinerului Ioanu Pascu din Rosia-de-munte, studentu in class'a II la gimnasiulu din Blasiu, fiindu-ca acestu concurentu a intrunitu tote conditiunile puse de fundatoru;

6. la adjutoriulu de cate 20 fl. pentru 5 sodali de meserii, au concursu 20 tineri, dintre cari adjutoriele s'au votatu pentru urmatorii: a) Ioanu Suci din Secu, pantofariu in Clusiu; b) Teodoru Popu din Cetate-de-Balta, cordonariu in Brasiovu; c) Nicolau Moisinu mesariu in Selisce; d) Georgiu Bogorinu din Ocna, sodalu de cismaria in Sibiu; e) Ioanu Moldovanu sodalu de pelariu in Abrudu;

7. la 20 de adjutorie de cate 12 fl. 50 cr., destinate pentru invetiacei de meserii au concursu 50 tineri, dintre cari adjutoriele s'au votatu pentru urmatorii: a) Ioanu Zoica invetiaceu de mesariu in Siomcuta-mare; b) Vasile Cristea, invetiaceu de pantofariu in Fagarasiu; c) Ioanu Silaghi, invetiaceu de pantofariu totu acolo; d) Moise Buda invetiaceu de faurariu in Sebesiu; e) Alexandru Popu invetiaceu de mesariu in Brasiovu; f) Ioanu Tiutiuanu, invetiaceu de pantofariu in Brasiovu; g) Alexandru Danciu, invetiaceu de pelariu in Abrudu; h) Ioanu Romanescu invetiaceu de pantofariu in Sibiu; i) Andronicu Comanu, invetiaceu de croitoriu in Mediasiu; k) Ioanu Baba, invetiaceu de pantofariu in M. Osiorheiu; l) Alexa Comaniciu, invetiaceu de pantofariu in Sighisiora; m) Ciriacu Munteanu invetiaceu de faurariu in Turda; n) Georgiu Forrasiu, in-

vetiaceu de butariu in Deva; o) Liviu Vezanu, invetiaceu de cojocariu in Alba-Iulia; p) Nicolau Stefanu, invetiaceu de templariu in Ibasfaleu; q) Camilu Petri, tipografistu in Sibiu; r) Stefanu Lesianu si s) Demetriu F. Negru, invetiacei de pantofariu ambii in Clusiu; t) Comsia, invetiaceu de ciobotariu in Brasiovu si u) Ioanu Hurubanu, invetiaceu de pantofariu in M. Osiorheiu;

8. la premiele patru de cate 25 fl. pentru invetiatori distinsi in instructiunea practica a pomaritului si gradinaritului, s'a deschisu concursu cu terminu pena la ultim'a Iuniu a. c. 1879. Pena la acestu terminu au intratu la comitetu siese concurse, cari inse nu s'au potutu lua inca in esaminare, din cauza, ca chiaru in lun'a subsequenta, Iuliu, comitetulu a fostu preste mesura ocupatu cu preparativele pentru adunarea generala, de o parte, er' de alt'a rubric'a acestoru premii in suma de 100 fl. fiindu votata inca la anulu 1877/8, ea se va pote da celor ce merita inca si dupa inchiaierea prezentei adunari generali.

Si negresitu, ca indata la prim'a siedintia viitoria a comitetului, se voru lua in examinare acele siese petitiuni intrate la concursu, si se va delibera asupra lor.

Din cele dise pena acumu se vede, ca Asociatiunea nostra in anulu trecutulu a datu stipendii la 11 tineri, si adjutorie la 26 tineri.

Se vede totu din cele aretate mai in susu, ca cei mai multi tineri au concursu la meserii, si cei mai puigni la pedagogia si la agronomia.

Totodata se constata din cele espuse, ca comitetulu a avutu in vedere de a da adjutoriele destinate pentru tineri aplicati la meserii, la tineri din mai tote partile, seu mai bine, din mai tote orasiile din patria.

— Aci vorbindu despre stipendiuri si despre adjutorie, trebuie se adaugemu si se aratamu, ca comitetulu a datu unu stipendiu de 70 fl. pentru unu politechnicu, care stipendiu si adjutoriulu nu era prevediutu in budgetulu Asociatiunei din anulu trecutulu. Si anume: stipendiulu de 70 fl. s'a datu din rubric'a speselor neprevedute tinerului Constantinu Boghici elevu in clasa III la scola comerciala din Brasiovu; fiindu-ca numitul tineru era degia stipendistulu seu, numai din erore n'a fostu trecutulu in budgetulu anululu trecutulu.

Er' adjutoriulu de 50 fl. s'a datu asemenea din rubric'a speselor extraordinari s'au neprevedute tinerului Emilianu Popovicu technicu in Vien'a, din considerantele, ca parintii ui au o familia forte numerosa, in catu nu le adunje starea materiala pentru a o sustiene, dandu pe unii din fiii sei la scola; er' elevulu Emilianu nu are altu adjutoriulu de nicairi, de o parte, er' de alt'a, elu are o portare esemplara morala, si a aretatu unu progressu eminentu de sciintiele, la cari s'a aplicatu.

Pentru aceste doue positiuni, adeca de 70 fl. si de 50 fl., date preste prevederile budgetului, comitetulu cere aprobarea, seu cumu se dice, bilu de indemnitate dela onorabil'a adunare generala.

In catu pentru alte adjutorie votate de adunarea generala din anulu trecutulu s'a urmatu conformu dispoziitiunilor budgetarie. Si anume: 1. adjutoriulu de 50 fl. s'a tramisu la reuniunea sodalilor romani din Clusiu; 2. adjutoriulu de 100 fl. s'a tramisu la scola normala romana din Lupusiu-ungurescu; 3. din adjutoriulu de 400 fl. pentru scolele romane mai serace, 200 fl. s'au datu la dispoziitiunea consistoriulu archidieceasanu gr. or. romanu din Sibiu; 100 fl. la ordinariatulu metropolitanu gr. cath. romanu din Blasiu; si 100 fl. la ordinariatulu diecesanu gr. cath. romanu din Gherla.

Cu celelalte apunamente din bndgetu, precumu indemnizarea seu remuneratiunea oficialiloru, spese de cancelaria, chiria, plat'a scriitorului si servitoriului, spese pentru sectiunile sciintifice etc., s'a urmatu intre marginile sumelor votate prin budgetu; si bilantiulu va areta, unde si la care rubrica s'a facutu economia.

(Va urma.)

D i v e r s e .

(Aniversarea nascerei Maies-tatii Sale imp. reg. apostolice Franciscu Iosifu I) s'a serbatu in ziua de 6/18 Aug. a. c. tienendu-se serviciu divin in bisericile tuturor confessiunilor. La Te Deum-ulu celebratu in biseric'a catolica au asistatu tote autoritatile civile si militare. In absentia regimentulu de linia „Imp. Alexandru Nr. 2“ care se afla la manevrele din Fagarasiu onorurile militare le-a facutu batalionulu 23 de honved. Gendarmeria forma spaliru. Intre asistenti amu observatu si pe elevii scolei dela Berladu in costumulu loru nationalu romanescu cu directorulu d. Popescu in frunte. Dupa liturghia au defilat trupele, si reprezentantii orasiului si ai comitatului au mersu la Comitele supremu Iuliu de Szentivanyi spre a da espressionu semtiului de fidelitate catre Maj. S'a si dinastia in numele comunei si a comitatu-

lui. Prefectulu promise, că va aduce la cunoștință Maj. Sale felicitările aceste. Oficerii prezenți și angajații militari s'au intrunitu apoi la unu banchetu festivu la „Pomulu verde“.

(Visit'a Arhiduceului Albrecht in Sinaia.) „Monitoriulu Rom.“ publica cu privire la această urmatorea dare de sôma: — „A. S. I. Arhiducele Albrecht, feldmarsialulu alu armatei austriace, încunoscintiasse pe M. S. R. Domnitorulu, că cu ocașiunea unei inspecțiuni a trupeloru imperiale și regale din Transilvani'a, avându a veni in Brasiovu, va face de acolo Prea înaltiatulu Nostru Domnu o visita la Sinaia. Domnitorulu respunse Altetiei Sale Imperiale, că va fi fericitu a primi in Romani'a pe unchiulu M. S. R. Dôrnei și că va veni a Lu luá Insusi dela Brasiovu, in diu'a, candu va sosi acolo. In diu'a de Marti, 31 Iuliu Domnitorulu porni cu trenulu specialu la ôrele 11 și 25 minute dimineti'a la Brasiovu, unde ajunsu pe la ôrele 12^{1/2}, insocitu de D. colonelu-adjutantu Greceanu și capitanu Vladolanu, ofiari de ordonantia. A. S. I. Arhiducele Albrecht, care cu această ocașiune, portá cordonulu ordinului Steo'a Romaniei, asteptá pe M. S. R. Domnitorulu și Lu primí cu imbrașiarile cele mai cordiale. Altetiele Loru se urcara impreuna in trasura și trecându prin orasiu se îndreptara către cuartierulu unde se pogorise Arhiducele. Aci, Alteti'a S'a Imperiala presintă Mariei Sale Regale pe diferitii comandanti superiori ai trupeloru și apoi luara dejuntu. Pe la ôrele 3, Arhiducele și Domnitorulu pornira din Brasiovu cu trenulu spre Predealu. Aci augustulu ôspe fû întâmpinatu de D. D. Sturdza, ministrulu de finance, de D. prefectu atu judetului și autoritatile locale, de d. colonelu Holbanu, comandantulu regimentulu VII de dorobanti și de numerosi sateni in haine de serbatore. Compani'a 8-a de dorobanti (Predealu), cu drapelulu regimentulu, dete onorurile celui mai Inaltu demnitanu alu armatei austriace, care urá in romanesce buna diu'a ostasiloru nostri. Trenulu domnescu 'si urma apoi calea spre Sinaia, unde ajunsu pe la ôrele 5. Gar'a de aci nefiudu inca complectu terminata, unu debarcaderu provisoriu fusese arangiatu cu multu gustu, împodobitu cu bradi și verdeti'a, de personalulu caiei ferate Ploesci-Predealu. Principele D. Ghic'a, D. D. Gr. Cantacozino și C. Davila, efori ai spitaleloru civile, T. Vacarescu, maresialulu curtiei domnesci, colonelu Gradisteanu, comandantulu regimentulu IV de calarasi, persónele residente in Sinaia și impiegatii drumulu de feru primira aci pe Altetiele Loru. Principes'a D. Ghica și dôrnele din Sinaia, in portu nationalu, oferira frumoșe buchete de flori Altetiei Sale Imperiale, viu miscatu de această simpatica primire. Numerosi lucratori ai drumulu de feru, tierani și tierance in pitoresculu loru costumu muntencescu salutaru cu entusiaste ovatiuni pe Arhiduce și pe Domnitoru. Mari'a S'a Regala presintă aci Arhiduceului pe domni și dôrnele presente, apoi Alteti'a S'a Imperiala trecu pe dinaintea frontulu detasiamentulu de calarasi de escorta, și se urca cu Mari'a S'a Regala in postalionulu domnescu, care lu conduse la resiedinti'a de véra. Compani'a 2-a din batalionulu 1 de véntatori cu musica, care intoná imnulu nationalu austriacu, dete aci onorurile militare și defilá pe dinaintea Altetieloru Loru.

Dupa o scurta preambulare la castelulu Mariei Sale Regale urmá prandiulu la ôrele 6^{1/2}, la care pe lînga suit'a A. Sale imperiale, compusa din D-nii colonelu de stat-majoru Groller de Nildensee și majoru-adjutantu baronu Kopalu mai fusese invitatii D. ministru Sturdza, principele Ghica, D-nii generalu Tell, E. Statescu, cavaleru de Bosizio, secretariu alu legatiunei imperiale austriace in Romani'a, inspectoru generalu Davila, G. Filiti, procuroru-generalu la inalt'a curte de cassatiune, Gr. Cantacuzino, C. Ciocarlanu, prefectulu judetului, și alte persóne notabile. In totu timpulu Alteti'a S'a Imperiala convorbi in modulu celu mni afabilu și gratiosu cu toti asistentii admirandu de pe terasa frumoș'a priveleste a muntiloru și a vaei Prahovei, unde, in insernare, se desenau casele și vilele de véra ale Sinaiei, ornate cu stéguri iluminate, intre cari stralucea mai alesu vil'a Principelui D. Ghica. Altetiele Loru petrecura astufeliu cu invitatii péna la ôrele 10 sér'a.

Mercuri, 1 August, la ôrele 8 de dimineti'a, A. S. R. Domnitorulu ordona companiei de venatori a luá armele și a executá diferite maniri și miscari ale scólei de tiraliori inaintea Altetiei Sale Imperiale, care remase pe deplinu satisfacutu de precisiunea și regularitatea cu care se servésira. O ordonantia de calarasi fû asemenea prezentata Arhiduceului, care esaminá in detaliu harnasiamentulu și echipamentulu ómeniloru. In genere A. S. I. Feldmaresialulu aretá celu mai viu interesu pentru totu ce privește trupele și organizati'a noastră militara, pe care le cunoșce fôrte bine, și se exprimá in termeni magulitori despre dênsele, informandu-se de tóte amanuntele, puindu de a dreptulu cestiuni in romanesce ofiariiloru și soldatiloru despre anii loru de serviciu, despre fapte din campanie și in fine despre totu ce privește meseri'a armeloru pe care Alteti'a S'a Imperiala o cunoșce adêncu cá capitanu și cá soldatu.

La orele 9, Arhiducele, insotitu de Domnitorulu, de D. ministru Sturdza, principele D. Ghica, D-nii efori Cantacozino și Davila, de maresialulu Curtiei, de prefectulu judetului,

de ofiarii austriaci și romani, a pornitu din Sinaia, spre a se întorce la Brasiovu. Trenulu specialu s'a opritu la Predealu, și aci augustulu ôspe, imbratiandu in mai multe rânduri pe Suveranulu nostru cu cea mai mare cordialitate și afectiune, malmindundu pentru simpatic'a primire ce 'l se facuse, și exprimandu'si placerea ce a resimtitu in scurtulu timpu petrecutu in frumosii munti ai Romaniei, și-a luat in modu gratiosu dio'a buna de la toti asistentii și salutandu inca odata dorobantii cari 'l dau onorurile, Alteti'a S'a Imperiala s'a despartitu aci la fruntarie de M. S. R. Domnitorulu, Arhiducele 'si-a urmatu drumulu spre Brasiovu și Maros-Vasárhely, éra Domnitorulu a pornitu apoi indatu spre Sinaia, unde a ajunsu pe la ôrele 11 și unu sfertu.“

(Dr. I. U. Iarnik) cunoscutulu filoromanuși docente de limbile románice la Universitatea din Vien'a, care a întreprinsu o caletoria prin tierile romane cu scopu de a studiá vieati'a și moravurile poporulu romanu se afla de mai multe dile in Brasiovu, unde a întâmpinatu imbrașosierea cea mai caldurósa și ospitala din partea Romaniloru. Marti séra o societate alésa de cetatenii romani brasioveni s'a intrunitu la „Pomulu Verde“ la o cina de adio, data in onórea dlui Iarnik, la care au luat parte și câtiva Romani de dincolo de Carpati, petrecandu cu totii in modulu celu mai cordialu péna tardiu in nópte. D. Iarnik ne va parasi mâne spre a se reintorce, earasi prin Romani'a, la Vien'a. Ii dorimu drumu bunu și succesulu celu mai frumosu in studiile ce le face!

(Unu apostolu curiosu alu iubirei crestinesci.) Unu corespondentu alu diariulu „Golos“ care acuma calatoresce prin Bulgari'a scrie despre o intalnire ce a avut'o cu Mitropolitulu Grigorie din Ruscicu urmatórele: „Mitropolitulu n'a fostu de față la Varn'a, candu a sositu principele Alesandru, i-am vorbitu despre impresiunea ce a facutu asupr'a mea primirea principelui dér totodata i-am pomenitu că Turcii strigara impreuna cu Bulgarii, „Se traiésca.“ Mitropolitulu 'mi respunse sarcasticu că Turcii facura această numai de fric'a Bulgariloru. De ce aveau ei se se tema? Turcii n'au obiceiulu se strige de aceea nici nu potea cere omulu asia ceva dela ei. — „Da ei s'au temutu simplu, că voru capetá bataie și de aceea au strigatu.“ — „Cine i-ar fi potutu bate?“ — „Poporulu, noi Bulgarii!“ — „Vai! am auditu dela mai multi Rusi, că nu ve poteti naravi cu Turcii, dér n'am asteptatu, că si D-ta Présantite, vei confirmá această fapta intr'unu modu atat'a de categoricu. — „Turcii au domnitu multa, vreme asupr'a noastră, dér acuma a sositu timpulu se domnimu și noi peste densii, se facemu și noi cu ei cum au facutu ei cu noi. — „Intielegu semtiulu D-tale, elu e fôrte firescu dér' nu corespunde veaculu nostru. Se nu uiti, că armat'a rusésca ve parascesce, intielegându-se de sine, că nu cu acelu scopu că se se întorce indatu earasi. Incepti acuma cu respłata, atunci se póte usioru întâmplá cá si Europa se ve respłatésca.“ — „Europei nui pasa de afacerile noastre, ea trebuie se ne concéda se facemu la noi acasa ceea ce vremu, și n'are nici unu dreptu, de a se amestecá in treburile noastre. — Póte fi, că se trebuiésca dér' ea nu va face această. — Firesce Europei i-ar' pare bine de amu fi fostu junghiati, séu de ne-ar' junghiá acuma. — Europ'a nu dorește nicidecumu, se fiti junghiati și nici Russi'a n'ar' concede, cá se ve junghie Turcii, era pe de alta parte nu ve va concede, cá se junghiati voi pe Turci. — „Legea lui Moise dice: dinte pentru dinte, ochiu pentru ochiu. Turcii ne-au tiranisatu, acuma, candu ne-a scapatu Russi'a, binefacatoria noastră, vomu tiranisá noi pe Turci. — Présantia T'a esti Mitropolitu crestinescu și nu Rabinu jidovescu și provocarea la legea lui Moise din partea D-tale mi se pare fôrte curiósa. — Religiunea crestina se baséza pe legea lui Moise, s'a inceputu dela această. — 'Mi place fôrte multu a audi pareri liberale dela unu episcopu ortodocsu. 'Mi vei concede inse, se-ti observezu, că binefacatorea vóstra, Russi'a, spre a ve eliberá, s'a luptatu cu Musulmanii nu in numele lui Moise, ci in numele lui Christosu. Russi'a a dusu la densii crucea, simbolulu iubirei și iertare si nu regule resbunátore ale legislatiunii judane și nici Russiei nui va placea de a aflá, cá ati cusutu crucea pe caciulele ostasiloru și scolariloru vostri, mai incolo pe stégurile vóstre numai pro forma, dér' in fapta ve conduceti de legea lui Moise. — Nu merge altmintrelea. Traimu intru unu astfelu de timpu și in astfelu de impregiurari deosebite încátu nu potemu altmintrelea. — „Escusa, déca te intrerupu. N'avemu multu timpu de a ne disputá si pe lînga aceea totu nu vomu ajunge la nici unu resultatu. Se luamu publiculu russescu dreptu judecatoriulu nostru: voiu publicá

tóta convorbirea noastră și apoi publiculu sescu se judece, încátu ai dreptu. Ce se atie de Tiarulu eliberatoriulu vostru, Te potu asie că elu nu se va pré bucura pentru ideile Dum Tale“. Cu acestea s'a terminatu convorbirea memorabila cu episcopulu. Déca unu bulgaru astfeliu de idei despre tractarea cu Turcii, tunci ce póte omulu asteptá dela poporulu rându, care este cufundatu in grósa necesitate. Este straniu a vedé de alta parte cumu Russii in Bulgari'a pe aoperatorii humanitatii, pre Siberi'a nu mai are locu spre a cuprinde pe damnati și esilati.

(Ingrozitori!) Cetimu in „Romania“ O incercare de sinucidere, care întrece originatiune s'a întâmplatu astadi de dimineti'a latulu Creditulu fonciar. O femeia betranu de vr'o 80 ani, a-nume Uti'a Teodorésca, nevestii ingrijitorulu dela palatulu Creditulu fonciar, intrá adi-dimineti'a la ôrele 7^{3/4} in acelui edificiu, ducându la subtióra unu cloș cu petroleu. Intrandu in pimniti'a, isi turná tinutul clondirulu de capu, pe vestiminte pe si pe picióre, aprinse unu chibritu si si dete. Intr'o clipa betran'a femea éra in flacari. fericire, unu servitoru vediu esindu din becitu si unu mirosu a parlitu, ceea ce'lu facu se îndata in pimniti'a, unde gasi pe nefericit'a in prad'a flacariloru. Elu se repedi indatu luá o patura și reintorcându-se la locul sinistru, strinse cu ajutorulu paturei foculu și scapá betran'a dela o mórte sigura. Intr'aceea sergentulu care e postatu in curtea palatulu, cumu si alti sergenti, asiediara victim'a intr'o lintia și o scósera astfelu afara, de unde condusa la spitalulu Coltiea. Éra ingrozitoru vedé p'aceea betrana de 80 ani cu față, și piciórele parlite, cu ochii sangerandi, cu obrazulu sbarlita și ineretita de focu. Ea ve inca si, întrebându-o ce motive au împinsu acestu actu, respunse, că voiea se scape de viați'a. Medicii spitalulu ne-au asicurat, că nile ce si-a facutu aceea nefericita sunt mor

(Criminalisti scapati in din prinsóre.) Din temniti'a dela K. Vársrhely au scapatu mai dilele trecute doi criminalisti fôrte periculosi cu férele de picióre. Unu Petru Bodó unu individ, care a fostu de multe ori pedepsitu, se aflá in cercetare prepusu de omoru, éra celalaltu era faimosulu Iancsó, care éra condemnatu pe mai multi Nópte in tacere sparsera perețele chiliei loru mune și se dusera fara sgomotu din prinsóre lînga tóte lanturile cele grele. In faurisea tiganu intr'unu satu vecinu se desfacara de si apoi usiurati o pornira in lumea larga, gresitu spre a incepe meseri'a loru din nou.

(Spesele stateloru europene) Spesele anuale ce le facu staturile europene o combinatiune facuta de C. Pfeiffer 11.657,000,000 de marce. Din sum'a acestora lossala se vine pentru Franci'a 2411 milioane Britani'a Mare și Irlandia 1521 milioane, pe Asia 1485 milioane, pe Austro-Ungari'a 1271 milioane pe Itali'a 1159 milioane, pe Prussi'a 702 milioane etc. Spre a face invederata marimea colossala sumei socotesce Pfeiffer, cá fiindu compusa (sum din marce imperiale germane și insirandule pe ceste un'a lînga alta (cu diametru 0,024 metri ar dá o lungime de 279,768,000 metri asiá câtu cu acestu siru de marci s'ar' poté incinge siépte ori totu pamentulu, care are o periferia 40 de milioane metri; séu sum'a totala, puindu cile, cari au o grosime de 1^{1/2} milimetri, pe peste alta intr'unu grupu, ar' dá o inaltime 17,500,000 metri séu 17,500 Chilometri asiá câtu cu acele s'ar' poté face 4000 de stépi, ar' fi inalti cá muntele Montblanc din Alpi, cu o inaltime de 4442 de metri.

Cursulu la burs'a de Vien'a din 20 Augustu st. n. 1879.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	66.34	Oblig. rurali ungare	„ „ Banat-Timis.
5% Rent'a-argintu (impromutu nationalu). . .	68.50	„ „ transilvane.	„ „ croato-slav.
Losurile din 1860 . . .	124.50	Argintulu in marfuri . . .	„
Actiunile banței nation. . .	822.—	Galbini imperatésca . . .	„
„ instit. de creditu . . .	264.30	Napoleond'ori . . .	„
Londr'a, 3 luni . . .	116.75	Marci 100 imp. germ. . .	„

Editoru : Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu : Dr. Aurel Muresianu
Tipograf'a : Ioane Gótt și fiu Henriou.